

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA GENERALĂ

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73, MD-2001, Tel.: /373 22/ 828 373

www.procuratura.md / e-mail: proc-gen@procuratura.md

Ministerul Justiției

Copie: **Cancelaria de Stat**

(nr.25-158-7434 din 9.07.2025)

Procuratura Generală, a examinat proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative (*combaterea cruzimii față de animale*), inițiativa legislativă nr.291 din 08.07.2025, expediat spre avizare.

Analizând conținutul proiectului în conformitate cu principiile legiferării, prevăzute la art. 3 din Legea nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*, și în limitele competențelor sale, Procuratura Generală comunică următoarele observații și recomandări:

1. Potrivt proiectului de lege, articolul 222¹ alin.(1) din Codul penal, va avea următorul cuprins:

„Articolul 222¹. Cruzimea față de animale

(1) Cruzimea față de animale manifestată prin schingiuire, tortură, mutilare, omorâre intenționată sau alte acțiuni violente care le provoacă suferință, se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 5000 de unități convenționale și cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 400 la 600 de ore, sau cu închisoare de la 2 pînă la 4 ani.

Totodată, potrivit proiectului de lege, alin.(2) art. 157 din Codul contravențional se va expune după cum urmează:

„(2) Cruzimea față de animale manifestată prin provocarea intenționată a durerii sau suferinței evitabile animalului, dacă fapta nu constituie infracțiune, se sancționează cu amendă de la 300 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 800 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără confiscarea animalelor.

Prima facie, este necesar să subliniem că, potrivit art. 4 alin. (1) din Codul penal, întreaga reglementare juridică are ca scop prioritar protejarea persoanei, ca valoare supremă a societății, precum și a drepturilor și libertăților acesteia.

În acest context, analizând limitele maxime ale pedepselor cu închisoarea propuse în proiectul de lege privind cruzimea față de animale, în raport cu sancțiunile prevăzute de Codul penal pentru infracțiunile care aduc vătămări integrității corporale sau sănătății persoanei, precum și pentru torturarea sau tratamentul inuman ori degradant aplicat persoanei, constatăm o discrepanță semnificativă între valorile protejate de stat și gravitatea faptelor sancționate.

Astfel, pentru infracțiunea prevăzută la art. 152 alin. (1) Cod penal — vătămarea medie a integrității corporale sau sănătății, chiar și săvârșită în loc

public, făptuitorul poate fi sancționat cu închisoarea pe un termen de până la 5 ani, fiind considerată o infracțiune mai puțin gravă. Totodată, torturarea sau tratamentul inuman ori degradant **al persoanei** (art. 166¹ alin. (1) Cod penal) se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 6 ani.

În mod contradictoriu, cruzimea față de animale, în una dintre formele sale agravante, se propune a fi sancționată cu închisoarea de la 3 la 6 ani — o pedeapsă mai aspră decât cea aplicată infracțiunilor enunțate *supra*, săvârșite în privința persoanei.

În lumina celor de mai sus, considerăm că pedepsele pentru cruzimea față de animale prevăzute în proiect urmează a fi revizuite în scopul echilibrării și raportării corespunzătoare celorlalte valori fundamentale protejate de stat, or, potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) din Codul penal, legea penală apără, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia.

În aceeași ordine de idei, în congruență cu reglementările statuate în art. 4 alin. (1) din Codul penal, întreaga reglementare juridică are menirea să apere, **în mod prioritar, persoana ca valoare supremă a societății**, drepturile și libertățile acesteia.

2. Cu privire la concurența dispoziției normei prevăzute la art. 222¹ alin. (1) Cod penal cu cea de la art. 157 alin. (2) din Codul contravențional.

În concret, potrivit art. 222¹ alin. (1) Cod penal, este incriminată „cruzimea față de animale **manifestată prin [...] alte acțiuni violente care le provoacă suferință**”. Pe de altă parte, art. 157 alin. (2) din Codul contravențional incriminează „cruzimea față de animale **manifestată prin provocarea intenționată a durerii sau suferinței evitabile animalului**”.

În acest context, opinăm că aceste norme sunt concurente, iar lipsa unei delimitări clare între ele poate genera mai multe riscuri.

Lipsa unei delimitări clare între aceste norme poate crea confuzii cu privire la ce fapte se încadrează în sfera penală și care în cea contravențională.

Totodată, există riscul ca aceeași faptă să fie sancționată fie ca infracțiune, fie ca contravenție, în funcție de interpretarea autorităților sau instanțelor, ceea ce poate conduce la arbitrar și incoerență juridică. Aceasta afectează predictibilitatea și securitatea juridică, afectând și dreptul la un proces echitabil pentru făptuitor.

Este recomandabil să se stabilească o linia clară de demarcație între cele două norme, fie prin reformularea textelor legale, fie prin interpretări oficiale coerente.

O soluție practică ar fi excluderea expresiei „alte acțiuni violente care le provoacă suferință” din norma penală, lăsând astfel sancționarea acestor fapte în domeniul contravențional.

Astfel, se asigură o aplicare clară, echilibrată și evitarea suprapunerii normative, respectând principiul predictibilității, legalității incriminării faptelor prejudiciabile și, respective proporționalității sancționării acestora.

3. Potrivit proiectului de lege, la articolul 157 din Codul contravențional alineatele (2)-(4) se vor expune după cum urmează:

„(2) Cruzimea față de animale manifestată prin provocarea intenționată a durerii sau suferinței evitabile animalului, dacă fapta nu constituie infracțiune, se sancționează cu amendă de la 300 la 600 de unități convenționale aplicată

persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 800 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără confiscarea animalelor.

(3) Acțiunile specificate la alin.(1) și (2), **în mod repetat într-un singur an sau** care au cauzat vătămarea sănătății animalului

se sancționează cu amendă de la 400 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la la 600 la 800 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(4) Lăsarea în primejdie sau abandonarea animalului de companie ori ținerea acestuia fără hrană sau medicamentele necesare

se sancționează cu amendă de la 250 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere."

Cu privire la sintagma „în mod repetat într-un singur an” din conținutul alin. (3), în noua redactare a art. 157 din Codul contravențional, atragem atenția asupra necesității corelării acesteia cu dispozițiile alin. (12) al aceluiași articol, care reglementează deja forma agravată a aceluiași contravenții (*inclusiv pe cele prevăzute la alin. (1) și (2)*).

În practică, aceasta va conduce la aplicarea prevederilor alin. (12), care instituie o sancțiune mai blândă, deși intenția legiuitorului, conform Notei informative, a fost de a înăspri răspunderea pentru cruzimea față de animale.

Ca soluție, propunem, printre altele, modificarea alin. (12) din art. 157, în sensul excluderii din cuprinsul său a contravențiilor prevăzute la alin. (1)–(3). Astfel, se va evita suprapunerea normelor și se va putea urmări obiectivul legiuitorului privind înăsprirea sancțiunilor.

4. Cu privire la redacția propusă pentru alin. (4) al art. 157 din Codul contravențional

Observăm că redacția alin. (4) al art. 157 din Codul contravențional, propusă în proiect, este identică cu redacția actuală, modificându-se doar cuantumul sancțiunii (*amenda*).

Atunci când se urmărește modificarea exclusivă a sancțiunii prevăzute într-o normă existentă, practica legislativă recomandă să se indice explicit doar partea modificată, în speța dată, cuantumul amenzilor. Reprezentarea integrală a întregului alineat, în lipsa unor alte modificări, poate genera confuzie, ambiguitate și dificultăți în interpretarea ulterioară a actului normativ.

În acest context, în vederea respectării bunelor practici în materia tehnicii legislative, considerăm adecvată indicarea exclusivă a modificării sancțiunii prevăzute la art. 157 alin. (4) din Codul contravențional, fără a fi necesară repetarea integrală a dispoziției alineatului respectiv.

Procurorul General interimar

/semnat/

Alexandru MACHIDON